

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BULGARIA**

АСОЦИАЦИЯ “ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

ЗА

ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД НА АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ” ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

През 2013 година Асоциация „Прозрачност без граници” навърши 15 години от своето основаване. Организацията бе учредена през 1998 година като първото национално представителство на Transparency International в Югоизточна Европа. През този период Асоциацията натрупа значителен капацитет за създаване и реализиране на проекти за противодействие на корупцията, за промотиране на стандартите за добро управление в дейността на публичните институции и успя да си изгради авторитет на професионално работеща, политически безпристрастна и активна гражданска организация.

През изминалите години Асоциация „Прозрачност без граници” създаде широк кръг от поддръжници и може да разчита на голям брой независими експерти от различни области на науката и обществения живот, които участваха при изпълнението на проектите и инициативите на организацията. Установените контакти с национални и международни институции бяха разширени с контакти със структури на гражданското общество и медиите, а Асоциацията си спечели име на уважавана и стабилна организация.

През 2013 година Асоциация „Прозрачност без граници” продължи да осъществява активно дейността си, свързана с противодействие на корупцията на национално, регионално и международно ниво. Всички проведени програми и инициативи на Асоциацията бяха непосредствено подчинени на изпълнението на задълженията ѝ във връзка с реализацията на мисията ѝ, основните приоритети в работата ѝ, както и с основните цели и задачи, залегнали в Устава ѝ.¹

Екипът на Асоциация „Прозрачност без граници” продължи успешно да реализира пълния обем от цели и задачи посредством иницирането и осъществяването на специфични проекти и инициативи в две основни програми.

---

¹ Мисия на Асоциация „Прозрачност без граници”, произтичаща от статута ѝ на българско представителство на Transparency International: обединяването на усилията на държавните институции, местните власти, представителите на гражданското общество, частния сектор и медиите с цел провеждането на системни реформи и предприемането на конкретни действия срещу разпространението на корупцията в страната.

Основните приоритети в работата на Асоциацията: иницирането и прилагането на проекти и програми за противодействие на корупцията на национално и регионално равнище.

Основните цели и задачи, залегнали в Устава на Асоциацията:

- провеждане на изследователски инициативи по проблемите на корупцията, чрез мобилизиране усилията на учени, общественици и експерти в съответните области;
- системно набиране, представяне и разпространение на необходимата аналитична информация сред държавните институции и граждански организации;
- разработване, тестване и осъществяване на разнообразни граждански инициативи и проекти, насочени към намаляване на корупцията;
- предлагане на експертна и техническа помощ за различни граждански инициативи, насочени към противодействие на корупцията;
- изграждане и поддържане на контактна мрежа от международни и национални партньорски и донорски организации, занимаващи се с подобни проблеми;
- дългосрочно сътрудничество с централната и местните власти, експерти в държавната администрация и неправителствени организации с подобна насоченост с цел създаване на стабилна мрежа от обществени коалиции, работещи по проблемите на борбата с корупцията.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА, ориентирана към:

- апробиране на ефективни модели за независим експертен мониторинг и граждански контрол върху законодателството и процесите на управление от гледна точка на принципите на прозрачност и отчетност;
- повишаване на обществената чувствителност към проблемите на почтеността, прозрачността и отчетността в работата на публичните институции;
- инициране на застъпнически кампании в подкрепа на значими обществени каузи и проблеми, свързани с превенция и противодействие на корупцията, както и в защита на лица, пострадали от корупционни действия;
- осъществяване на експертно-аналитична дейност по проблемите на противодействието на корупцията и прилагането на добри управленски практики чрез мобилизиране на експертния потенциал на организацията и трансфер на чуждестранно know-how в областта по превенция и противодействие на корупцията.

РЕГИОНАЛНА ПРОГРАМА, насочена към:

- осъществяване на международни проекти в партньорство с Transparency International – Секретариат и с националните представителства на Transparency International;
- обмяна на опит и създаването на регионални мрежи при осъществяването на антикорупционни инициативи.

ПОСТИЖЕНИЯ НА АСОЦИАЦИЯТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

- Осъществена гражданска инициатива за наблюдение на изборния процес, фокусирана върху два основни аспекта от изборния процес – прозрачност и отчетност на финансирането на предизборни кампании и съответствие с международните стандарти за свободни, честни и демократични избори. В тази връзка организацията осъществи граждански мониторинг на извънредните парламентарни избори, проведени през май 2013 година, като приложи Пътна карта на изборния процес – иновативен инструмент за мониторинг и оценка на дейността на институциите, ангажирани с подготовката и провеждането на изборите.
- Разработен пакет от предложения за промени в изборното законодателство въз основа на извършеното гражданско наблюдение и осъществения анализ на получените резултати. Осъществена застъпническа кампания за приемане на предложенията на Асоциация „Прозрачност без граници” и мониторинг на процеса по обсъждане и приемане на промените в изборното законодателство.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

- Апробиране на българския модел на Пакт за почтеност като инструмент за повишаване на прозрачността, отчетността и почтеността при обществените поръчки. В тази връзка организацията приложи пилотно разработения Пакт за почтеност в работата на три министерства (Министерство за регионалното развитие, Министерство на здравеопазването и Министерство на труда и социалната политика) и осъществи мониторинг на обществени поръчки в три области – строителство на инфраструктура, здравеопазване и социални дейности.
- Разработен наръчник „Индикатори за прозрачност и почтеност при обществените поръчки”, който предоставя възможност за външна оценка на всички етапи от процеса на възлагане и изпълнение на обществените поръчки. Въз основа на разработената публикация бе проведено обучение на повече от 300 служители от администрацията, представители на граждански организации, на бизнеса и на медиите от цялата страна.
- Разработване на сравнително-правни анализи, регламентиращи конфискацията на незаконно-придобито имущество – ТИ-България инициира съвместен проект за анализ, наблюдение и оценка на един от най-актуалните проблеми, които застават във фокуса на вниманието на Европейския съюз. ТИ-България е първата организация от региона, която започна работа в тази област, като разработи оценка на законодателството и методология за мониторинг на дейността на институциите. Инициативата се осъществява съвместно с други две национални представителства на Transparency International – ТИ-Италия и ТИ-Румъния.
- Експертно-аналитична дейност, свързана с развитие на капацитета на Специализираната прокуратура. Разработени поредица от анализи на капацитета на специализираните прокуратури, които послужиха като отправна точка за развитие на институционалния капацитет на новосъздадените структури, както и за подобряване на ефективността на наказателното производство по делата, свързани с организираната престъпност. Осъществени сравнително-правни анализи на капацитета на четири държави-членки на ЕС, в които са изградени специализирани структури за наказателно преследване на организирана престъпност.
- Разработени обучителна стратегия и ръководство „Справочник за борба с организираната престъпност”, което представя информация относно правната регламентация на борбата с организираната престъпност в България, модели и правила за работа по дела за организираната престъпност и информация относно опита на специализирани структури за борба с организираната престъпност в държави-членки на ЕС. Въз основа на осъществените анализи и проучвания на чуждестранния опит в тази област, както и на разработеното ръководство, експерти на организацията осъществиха поредица от обучения, които бяха насочени към развитие на капацитета на структурите на Прокуратурата, специализирани в борбата с корупцията и организираната престъпност.
- Разработен модел за наблюдение, анализ и оценка на работата на институциите с правомощия при отнемане на незаконно придобито имущество. В тази връзка организацията инициира международен проект,

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

който се осъществява съвместно с TI-Италия и TI-Румъния, разработи анализ на законодателството, разработи методика за мониторинг на дейността на специализираните институции, започва наблюдение на процеса по конституиране на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, а впоследствие – и на дейността на комисията.

- Проведени конференции, обучителни семинари, кръгли маси и обществени дискусии по конкретни проблеми за стимулиране на институционалния и обществен дебат във връзка с прозрачност и почтеност на изборния процес, прозрачност и почтеност в сферата на обществените поръчки, конфискация на незаконно придобито имущество.
- Изработени публикации, информационни и обучителни материали, които представят анализите и изследванията на Асоциация „Прозрачност без граници” във връзка с осъществените проекти и инициативи.

ОБЛАСТИ НА ДЕЙНОСТ

I. ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ПОЛИТИЧЕСКАТА КОРУПЦИЯ. МОНИТОРИНГ ЗА СПАЗВАНЕТО НА ДЕМОКРАТИЧНИТЕ СТАНДАРТИ В ИЗБОРНИЯ ПРОЦЕС. МОНИТОРИНГ НА ФИНАНСИРАНЕТО НА ПОЛИТИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ

Проблемът за влиянието на корупцията върху политическия живот и върху цялостния модел, по който се осъществява управлението на страната е една от основните теми, които стоят на вниманието на Асоциация „Прозрачност без граници” от създаването ѝ до сега.

През 2001 година Асоциация „Прозрачност без граници” за пръв път осъществи наблюдение на прозрачността на предизборна кампания (президентски избори – 2001), а през 2003 година създаде методология за измерване нивото на прозрачност при финансиране на политическите партии и предизборни кампании, като използва за основа утвърдения международен Индекс за възприемане на корупцията на Transparency International. Вече дванадесет поредни години Асоциацията провежда изследвания, на базата на които изработва и публикува годишни индекси за прозрачност при финансирането на политическите партии и политически кампании в България. Разработената методика и постигнатите резултати са обект на вниманието не само на българската аудитория, но и на другите национални представителства на Transparency International.

През последните години въпросът за прозрачността и отчетността при финансирането на предизборните кампании бе изместен от други проблеми, които оказват съществено негативно влияние върху изборния процес – купуването на гласове, различните форми на контрол и незаконосъобразен натиск върху избирателите, както и дефицитите в организационната подготовка и провеждането на изборите. Натрупващите се проблеми в изборния процес провокираха Асоциация „Прозрачност без граници” да разшири обхвата на своето наблюдение и оценка, като от 2009 година основен фокус на наблюдение са два основни проблема: 1) демократични стандарти, почтеност и прозрачност в изборния процес в изборния процес, вкл. ограничаване на нередности и злоупотреби с избирателни права на

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

гражданите; 2) прозрачност и отчетност при финансиране на предизборните кампании на участниците в изборите.

През 2013 година Асоциация „Прозрачност без граници” осъществи една от най-мащабните граждански инициативи за мониторинг на изборния процес. Наблюдението на подготовката и провеждането на парламентарните избори бе реализирано в партньорство с 23 неправителствени организации от всички региони в страната и със съдействието на 266 наблюдатели, които бяха официално регистрирани от Централната изборителна комисия.

Проект „Пътна карта на парламентарни избори – 2013”

Проектът „Пътна карта на парламентарни избори – 2013” бе осъществен с финансовата подкрепа на Фондация „Америка за България”. Основната цел на 4-месечната инициатива бе да съдейства за спазване на принципите за прозрачност и почтеност в изборния процес, като мобилизира усилията на гражданското общество за упражняване на граждански контрол върху институциите и участниците в предизборното състезание и като ги насърчава да спазват утвърдените демократични стандарти в тази област.

Инициативата бе осъществена в три основни насоки на действие:

- мобилизиране на усилията на гражданското общество, експертната общност, институциите и политическите партии за предприемане на необходимите действия за подготовка и провеждане на свободни, честни и демократични избори;
- провеждане на широка застъпническа кампания, насочена към създаване на условия за ефективна подготовка на изборния процес, насърчаване на активното гражданско участие, защита на изборителните права на българските граждани, в това число и провеждане на кампания срещу купуването на гласове и контролирания вот.
- мониторинг на изборния процес, фокусиран върху два основни компонента: 1) прозрачност на финансирането на предизборните кампании на участниците; 2) спазване на водещите международни стандарти при провеждане на избори, в това число – на основните изборителни права на гражданите.

При осъществяването на гражданския мониторинг през 2013 година бе приложен един иновативен инструмент за наблюдение и оценка – Пътна карта на изборния процес. Пътната карта се основаваше на съчетаването на три подхода – дескриптивен (описание на ключовите дейности, които институциите, съгласно закона, са задължени да изпълнят при подготовката и провеждането на изборите), аналитичен (анализ на изпълнението, основан на резултатите от наблюдението на тяхната дейност) и прескриптивен (формулиране на препоръки за подобряване на дейността на институциите, в това число и за промяна в изборното законодателство). Пътната карта бе използвана като инструмент за обективна оценка на дейността на институциите и на целия процес, свързан с подготовката и провеждането на изборите.

Вторият основен инструмент за мониторинг, който Асоциация „Прозрачност без граници” приложи, бе Обществен договор за свободни, честни и демократични

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

избори. Документът целеше да ангажира политическите партии с прилагането на мерки срещу нарушенията на изборния процес, предоставяне на своевременно информация относно финансирането на предизборните кампании и съдействие на гражданските организации при извършване на наблюдението.

Независимото гражданско наблюдение на предизборната кампания и на избирателния процес в изборния ден бе извършено в сътрудничество с 23 неправителствени организации, работещи на местно и национално ниво. Организацията обедини усилията си под егидата на Гражданска коалиция за наблюдение на изборния процес, а впоследствие наблюдателите бяха обучени в прилагане на методологията на TI-България за мониторинг на избори. В процеса на наблюдение Асоциация „Прозрачност без граници” продължи да поддържа партньорски отношения с международни организации, чиято мисия е свързана със спазването на демократичните стандарти в изборния процес – ОССЕ и ПАСЕ.

Въз основа на резултатите от осъществената инициатива експертният екип на Асоциация „Прозрачност без граници” бе

В резултат на осъществените изследвания, анализи и мониторинг бяха изработени и представени на институциите, политическите партии и медиите:

- „Пътна карта на парламентарни избори 2013”;
- „Прозрачност и почтеност в изборния процес – доклад от наблюдението на изборите за народни представители в 42-то Народно събрание, проведени на 12 май 2013 г.”;
- Индекс за прозрачност при финансирането на предизборните кампании на участниците в парламентарни избори – 2013;
- предложения за промени в изборното законодателство.

Резултатите от осъществяваната инициатива бяха представяни на редовни пресконференции, организирани в рамките на предизборната кампания, а финалните резултати от наблюдението бяха представени на форум „Прозрачност и почтеност в изборния процес: граждански мониторинг на парламентарни избори – 2013”, който се проведе на 9 юли 2013 година. Основен предмет на дискусия бяха изводите от наблюдението на Асоциация „Прозрачност без граници” и препоръките за преодоляване на установените дефицити в изборния процес. Участие в конференцията взеха представители на политическите партии, Централната избирателна комисия, Сметната палата, ПРБ, МВР, представители на академичната общност и на неправителствени организации, участвали в наблюдението, медиите.

В периода юни – декември 2013 година Асоциация „Прозрачност без граници” осъществи кампания за промотиране на предложенията за промени в изборното законодателство и бе активен участник в поредица от дискусии по темата. Представители на организацията наблюдаваха работата на Народното събрание във връзка с изработването на проект на нов Изборен кодекс и бяха сред организацията, които заемаха най-активна позиция при обществените дебати по проблема. Организацията изработи становище във връзка с разработвания проект на Изборен кодекс и отправи поредица от открити писма и призови до народните представители, с които аргументира необходимостта от своевременно приемане на адекватно изборно законодателство.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

II. ПОДКРЕПА НА РЕФОРМАТА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА. ЕФЕКТИВНО РАЗСЛЕДВАНЕ И ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА

В рамките на това направление през 2012 и 2013 година екипът на Асоциацията осъществи експертно-аналитична дейност по проект „Укрепване капацитета на Прокуратурата на Република България при изграждане на специализирани структури за противодействие на организираната престъпност и свързаните с нея престъпления”, осъществяван от ПРБ. Асоциация „Прозрачност без граници” извърши експертно-аналитична дейност, която бе насочена към изграждане на експертния капацитет на новосъздадените структури за противодействие на организираната престъпност в прокуратурата.

„Изграждане на капацитет за ефективно управление и повишаване компетентността на специализираните прокуратури”

Експертно-аналитичната дейност бе структурирана в три основни насоки на дейност:

- Изследване и анализ на кадровата обезпеченост, степента на специализация, нуждите от повишаване на квалификация и оптимизиране на управлението на магистратите от специализираните прокуратури” (осъществени през 2012 година);
- Проучване и анализ на прилаганите добри практики в управлението повишаването на квалификацията на прокурорите в държави-членки на ЕС със сходни специализирани прокуратури (осъществени през 2012 година);
- Изработване на обучителна стратегия и справочник за борба с организираната престъпност (осъществени в края на 2012 година и началото на 2013 година).

В първия етап от дейността бе извършена независима външна експертна оценка на кадровата обезпеченост, степента на специализация, нуждите от повишаване на квалификация и оптимизиране на управлението на магистратите от Специализираната прокуратура и Апелативната специализирана прокуратура за организираната престъпност. Изследователската дейност бе насочена към намиране на решения и въвеждане на модерни методи за управление и повишаване на квалификацията на прокурорите и следователите от специализираните прокуратури. Също така, бяха осъществени сравнителни изследвания и проучване на опита на четири държави-членки на ЕС, които имат сходни специализирани структури за разследване на организираната престъпност.

Извършените изследвания и анализи послужиха за осъществяване на стратегии и политики за развитие на институционалния капацитет на прокуратурата, а в по-общ план – за подобряване на ефективността на наказателното производство по делата, свързани с организираната престъпност. В конкретен план, резултатите от извършените изследвания послужиха като отправна точка за реализиране на другите две дейности от инициативата: проучване на опита на четири държави-членки на ЕС, в които са изградени специализирани структури за наказателно преследване на организирана

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

престъпност, както и разработване на обучителна стратегия и учебно помагало за борба с организираната престъпност.

През 2013 година дейността бе фокусирана върху изработване на обучителна стратегия и на справочник за борба с организираната престъпност. Обучителната стратегия за управление и повишаване на компетентността на специализираните структури на Прокуратурата е документ, предлагащ основните насоки на дейности, които съдействат за развитие на институционалния капацитет на специализираните структури на прокуратурата. Тя формулира общите и специфичните цели на обучение на прокурорите от специализираните звена, основните подходи за реализиране на обучителна дейност, основните типове обучения и тематичните структури, които следва да бъдат осъществени в процеса на институционално изграждане на тези звена. Съществени компоненти към обучителната стратегия са двете обучителни програми, които могат да бъдат използвани като инструменти за осъществяване на общите цели на стратегията, така и за провеждане на обучителни семинари по проекти на прокуратурата.

Другият компонент от експертно-аналитичната дейност на Асоциация „Прозрачност без граници” бе изработването на Справочник за борба с организираната престъпност. Справочникът бе разработен от водещи специалисти в областта на наказателното, наказателно процесуалното право и криминалистиката. Той бе използван като инструмент за обучение и повишаване на квалификацията на прокурорите от специализираните звена на прокуратурата. Разработеният аналитичен продукт е с обем над 600 страници и е структуриран в няколко основни части, които представят детайлна информация относно правната регламентация на борбата с организираната престъпност в България, модели и правила за работа по дела за организираната престъпност, както и информация относно опита на специализирани структури за борба с организираната престъпност в някои държави-членки на Европейския съюз.

Въз основа на разработеното ръководство експерти на Асоциация „Прозрачност без граници” участваха в обучителния екип, който през есента на 2013 година проведе поредица от обучителни семинари за представители на специализираните структури за борба с корупцията и организираната престъпност, които бяха изградени през 2012 година в Прокуратурата на Република България.

Резултатите от изследванията и изработеното ръководство бяха представени на конференция на тема „Противодействие на организираната престъпност и свързаните с нея престъпления”, която бе организирана от Прокуратурата на Република България на 18 септември 2013 година.

III. РЕФОРМА В ПУБЛИЧНАТА АДМИНИСТРАЦИЯ. МОНИТОРИНГ НА ДЕЙНОСТТА НА ПУБЛИЧНИТЕ ИНСТИТУЦИИ – КОНФИСКАЦИЯ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТО ИМУЩЕСТВО

Една от най-важните насоки в дейността на Асоциация „Прозрачност без граници” е реформата в публичната администрация. В тази връзка следва да се отбележи приносът на организацията в анализа, мониторинга и трансфера на чуждестранен опит по превенция, противодействие на корупцията и добро управление. В тази връзка следва да се отбележат темите за конфликта на

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

интереси, гражданското участие и независимото гражданско наблюдение на дейността на администрацията на всички нива (местна, регионална и национална). През 2012 г. и 2013 г. Асоциация „Прозрачност без граници” постави началото на нова насока в противодействието на корупцията – отнемане на незаконно придобито имущество. Организацията неслучайно насочи вниманието си върху този проблем. Неговата актуалност на национално и на общеевропейско ниво се обосновава от факта, че един от най-успешните подходи за борба с корупцията е отнемането на икономическите ползи от корупционните действия.

Като основа на дейността в това направление в края на 2012 година Асоциация „Прозрачност без граници” инициира гражданско наблюдение на процеса по номиниране и избор на членове на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. Фокусът беше поставен върху осъществяването на правомощията от институциите и субектите, отговорни за номинирането и избора на кандидати за тези позиции. В рамките на провежданото наблюдение бяха проведени поредица от срещи за запознаване с подготовката на процеса, както и за запознаване с представители на органите, ангажирани с назначенията и избора, включително и с парламентарни групи в Народното събрание. Стартира наблюдение и оценка на прилаганите процедури, за да бъде установено дали се прилагат принципите за публичност и прозрачност – ключови предпоставка за легитимност и доверие в работата на държавни институции, към които има висока степен на обществени очаквания. Това наблюдение послужи като основа за по-нататъшната дейност по наблюдение и анализ на дейността на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество и за осъществяване на проекта на Асоциация „Прозрачност без граници”.

Проект „Отнемане на незаконно придобито имущество в Европа – повишаване на прозрачността, почтеността, отчетността и ефективността“

Проектът е 24-месечна инициатива на Асоциация „Прозрачност без граници”, която се осъществява от началото на юни 2013 година с финансовата подкрепа на Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи” по Програмата за превенция и борба с престъпността. Той е естествено продължение на дейността на Асоциацията по наблюдението на приемането Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество и на конституирането на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество. Проектът се реализира от Transparency International-България в партньорство с Transparency International-Италия и Transparency International-Румъния.

Основната цел на инициативата е повишаване на прозрачността, почтеността, отчетността и ефективността при процедурите по отнемане на имущество в Европа, чрез прилагане на ефективен граждански контрол върху работата на специализираните органи в тази област. Един от основните очаквани резултати е подобряване на сътрудничеството между тези институции в рамките на Европейския съюз.

Дейностите по проекта се осъществяват в няколко основни насоки:

- анализ на правната рамка и институционалните практики и политики – национално правно и социологическо изследване в трите страни;

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

- разработване на know-how за мониторинг и оценка на дейността на институциите с правомощия по отнемане на незаконно придобито имущество;
- мониторинг на работата на институциите с правомощия по отнемане на незаконно придобито имущество, с оглед упражняване на ефективен граждански контрол върху процедурите по конфискация на имущество;
- насърчаване на сътрудничеството между органите по отнемане на незаконно придобито имущество на ниво ЕС, чрез провокиране на обществена дискусия по проблема и осъществяване на публични дискусии за представяне на резултатите от инициативата в тази област.

През август 2013 година бе проведена експертна среща на изследователските екипи от България, Италия и Румъния, на която беше уточнен изследователският подход и обхватът на съвместната инициатива на трите национални представителства на Transparency International.

Изследването на правната рамка и институционалните практики и политики бе първата дейност, към която насочи своето внимание изследователският екип на Асоциация „Прозрачност без граници”. В периода септември – декември 2013 година бяха проведени проучване и анализ на правната рамка, изследване на институционалните практики във връзка с прилагането на процедурата по отнемане на имущество, както и социологическо изследване сред действащи магистрати (съдии и прокурори) и представители на гражданския сектор, медиите и бизнеса.

Правният анализ се проведе от трите организации-партньори по проекта по единна методология в трите държави. Като резултат бяха изработени три национални доклада, представящи три различни модела за отнемане на незаконно имущество. Изследванията послужиха като основа за изработване на методология и индикатори за мониторинг на органите по отнемане на незаконно имущество и за провеждане на независимото гражданско наблюдение, което следва да бъде осъществено през 2014 година.

Във фокуса на гражданското наблюдение са органите за отнемане на имущество в трите държави (за България – Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество), както и други институции, които имат правомощия във връзка с процедурата по отнемане на имущество – съд, прокуратура, МВР, НАП, Агенция „Митници”, ДАНС. Наблюдението ще осигури обективна оценка на това, доколко работата на органите по отнемане на имущество е основана на принципите на прозрачност, отчетност, почтеност и ефективност.

На 9 декември 2013 година – Международният ден за борба с корупцията на ООН – Асоциация „Прозрачност без граници” и Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество подписаха Споразумение за сътрудничество, чрез което се обезпечи възможността за наблюдение върху работата на Комисията. Подписването се състоя в присъствието на представители на институции, които имат правомощия във връзка с процедурата по отнемане на имущество, посланици на страните-членки на ЕС и медиите.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

IV. ПРОЗРАЧНОСТ И ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПУБЛИЧНИ СРЕДСТВА – ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА ПРИ ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

Проект „Повишаване на почтеността чрез застъпничество: противодействие на корупцията при обществените поръчки“

Проектът „Повишаване на почтеността чрез застъпничество: противодействие на корупцията при обществените поръчки“ е тригодишна инициатива на Асоциация „Прозрачност без граници“, която стартира от началото на февруари 2011 година и е насочена към противодействие на корупцията в сферата на обществените поръчки в България. Той е финансиран от Инициативата за почтеност на Световната банка, която е създадена на 2 юли 2009 година и предвижда подкрепата на организации и проекти в различни страни по света, които се борят срещу корупцията и измамите чрез колективни действия, обучение и образование.

Основната цел на инициативата е да повиши стандартите за почтеност и прозрачност при изпълнението на договори от значим обществен интерес чрез промяна на политиката в страната. В рамките на проекта основен фокус е поставен върху разработване и популяризиране на концепцията на Пакта за почтеност като инструмент за превенция и противодействие на корупционни практики.

Работата по проекта обхващаше пет основни насоки на дейност:

- 1) анализ на правната рамка и адаптиране на Договора за почтеност на ТІ в български контекст;
- 2) застъпническа кампания за промотиране на концепцията за Пакта за почтеност;
- 3) пилотно приложение на Пакта за почтеност;
- 4) създаване на Наръчник с индикатори за прозрачност и почтеност при обществените поръчки и
- 5) промотиране на създадения Наръчник и обучение на представители на институциите за ефективно приложение на модела на Пакта за почтеност в български условия.

Като основа на работата през 2013 година следва да се подчертаят няколко ключови предпоставки, които бяха създадени в резултат на работата на Асоциация „Прозрачност без граници“ през 2012 година. След разработването на българския модел на Пакта бяха проведени поредица от работни срещи, обществени дискусии и кръгли маси, на които бе осигурена подкрепа за инициативата от страна на публични институции и бизнес организации. В осъществяването на инициативата бяха включени Министерство на регионалното развитие (МРРБ към реферирания период), Агенция „Пътна инфраструктура“, Министерство на здравеопазването и Министерство на труда и социалната политика. Асоциация „Прозрачност без граници“ сключи споразумения за сътрудничество и подписа Пакт за почтеност, с което придоби правна възможност да извършва независимо гражданско наблюдение на обществени поръчки от значим обществен интерес.

През 2013 година Асоциация „Прозрачност без граници“ насочи своите усилия към експериментално прилагане на разработения модел на Пакта за почтеност. В

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

тази връзка бе разработена Методология за мониторинг на обществени поръчки, бяха избрани обществени поръчки, които представляват значим обществен интерес и бяха създадени три експертни мониторащи екипа.

Въз основа на това Асоциация „Прозрачност без граници“ извърши наблюдение и оценка на ефекта от експерименталното прилагане на българския модел на Пакт за почтеност, както и наблюдение и оценка на обществените поръчки в три ключови области – строителство на инфраструктура, социални дейности и здравеопазване.

В резултат на извършеното наблюдение на обществените поръчки в трите министерства бяха изработени 7 междинни и 3 финални доклада, които отразяват констатациите и препоръките на експертния екип относно всички ключови етапи на наблюдавания процес (подготовка на тръжната документация, провеждане на процедури за избор на изпълнител, сключване на договор и изпълнение на предмета на обществените поръчки). В тази връзка следва да се отбележи публичността на резултатите от наблюдението – Асоциация „Прозрачност без граници“ създаде специализиран сайт <http://integrity.transparency.bg>, на който е публикувана пълната информация относно Пакта за почтеност и наблюдаваните обществени поръчки, в това число и мониторинговите доклади.

За извършването на сравнителна оценка и анализ на резултатите от инициативата бе създаден и Електронен софтуер за оценка и сравнителен анализ на изпълнението на Пакта за почтеност и на наблюдаваните обществените поръчки. Създаденият софтуерен продукт е достъпен online и осигурява възможност за сравнение на изпълнението на основните клаузи от Пакта за почтеност; сравнение спрямо етапите на обществените поръчки; сравнение за изпълнение на ангажиментите на възложителите; сравнение за изпълнението на ангажиментите на изпълнителите в обществените поръчки и т.н.

Въз основа на извършената дейност Асоциация „Прозрачност без граници“ разработи и публикува Наръчник „Индикатори за прозрачност и почтеност при обществените поръчки“. Публикацията представя концептуалната рамка на българския модел на Пакт за почтеност, методологията за гражданско наблюдение на обществени поръчки, както и индикатори за прозрачност и почтеност при подготовка, възлагане и изпълнение на обществените поръчки.

През месец ноември 2013 година Асоциация „Прозрачност без граници“ организира две дискусии с представители на публични институции и на бизнеса, на които обсъди резултатите от прилагането на българския модел на Пакт за почтеност.

Финалната дейност, към която бяха насочени усилията на екипа в края на 2013 година (и която продължи през 2014 година) бе подготовката на поредица от регионални обучителни семинари. Тези семинари са предназначени за представители на институциите, бизнеса, неправителствени организации и медии и имат за цел да представят разработеното know-how и опита на Асоциация „Прозрачност без граници“ в тази област.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

V. ПОВИШАВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФОРМИРАНост. ПРОВЕЖДАНЕ НА ЗАСТЪПНИЧЕСКИ КАМПАНИИ

Мониторинг на националните печатни и електронни медии

Екипът на Асоциацията осъществява редовен медиен мониторинг на националните печатни и електронни издания. Информацията относно корупционни казуси, злоупотреба с власт и обществени ресурси, анализи и коментари, посветени на различните измерения на проблемите на корупцията в различни обществени сфери се подлага на необходимата систематизация, която позволява да бъде използвана в рамките на дейностите по проектите и за идентифициране на проблемни области в борбата с корупцията.

Проект „Изграждане на Център за правна консултация на пострадали от корупция”

На 11 септември 2006 година отвори врати първият по рода си в България Център за правна консултация на пострадали от корупция. Центърът е инициатива на Transparency International – България и се реализира с финансовата подкрепа на Министерство на външните работи на Федерална Република Германия и на Министерство на външните работи на Република Франция. Инициативата е част от проекта “Advocacy and Legal Advice Centres in South East Europe”, включващ изграждането на центрове за правна консултация и застъпничество в редица страни от Югоизточна Европа. Досега подобни центрове съществуват в Босна и Херцеговина, Република Хърватска и Румъния, България, Молдова и Сърбия.

Изграждането на центъра е предизвикано от нуждата да бъде повишена информираността на гражданите относно предизвикателствата, стоящи пред обществото в борбата с корупцията, както и да бъде провокирана обществената заинтересованост относно начините и механизмите за противодействие на корупцията.

Функционирането на Центъра има за цел да предостави възможност на гражданите да вземат активно участие в борбата с корупцията чрез предоставяне на безплатна правна помощ в подкрепа на техните усилия за възмездяване на корупционни престъпления от страна на обществени институции или техни служители. Центърът също така има за цел повишаване на капацитета и готовността на държавните институции за работа с граждани при оплаквания за случаи на корупция. В този контекст усилията на центъра са част от усилията за повишаване на общественото доверие към държавните институции и осъществяване на систематични подобрения (законодателни, административни и институционални) в борбата с корупцията.

Дейността на Центъра включва осигуряването на практическа правна помощ и експертна препоръка на граждани, които са пострадали или са станали свидетели на корупция и проявяват решимост да сезират компетентните държавни органи. За целта е открита безплатната телефонна линия 0800 11 224, на която могат да бъдат подавани сигнали за случаи на корупция.

Екип от юристи предоставя правна консултация и съвети относно:

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

- правата на гражданите в случаи на прояви на корупционно поведение;
- предвидените в действащото законодателство възможности на гражданите да се противопоставят на проявите на корупция;
- компетентните да се произнесат държавни органи.

Практическата помощ, предоставяна от Центъра, включва и консултация при изготвянето на жалби и сигнали от гражданите, информация относно приложимите законови процедури, набелязването на потенциални слабости в правната аргументация на жалбите и помощ при тяхното отстраняване, както и съвети относно начините за набавяне на необходимата документация.

Основен фокус в дейността на Центъра през 2013 година бе работата по сигнали на граждани за очаквани и докладвани нарушения на изборния процес. Както и през предходните предизборни кампании (2009 г., 2011 г., 2012 г.) екипът на Центъра оказваше съдействие на гражданите, като предоставяше информация за техните права като избиратели, изпращаше сигнали до компетентните институции, обработваше и систематизираше информацията от докладваните нарушения, с цел да подпомогне работата на институциите и на Асоциация „Прозрачност без граници“ за превенция и противодействие на нарушения в изборния процес.

Проект „Национален антикорупционен ресурсен център“

Асоциация „Прозрачност без граници“ продължава да поддържа Антикорупционния център, който беше създаден с финансовата подкрепа на Европейската комисия. Библиотеката на центъра съдържа значителен обем от книги, периодични издания и аналитични материали, разглеждащи същността на проблема за корупцията в национален и световен мащаб. Наред с изданията на експерти, международни институции и други неправителствени организации, центърът предоставя на разположение и всички публикации на „Прозрачност без граници“ на английски и български език, които са резултат от 15-годишната работа на Асоциацията.

Изграденият капацитет на центъра позволява на екипа да продължи извършването на дейности в три основни насоки:

- обработване и попълване на информационния архив, който се допълва от няколко вида източници на информация. Архивът се попълва от ежедневния преглед на печата на националните печатни и електронни издания относно информация за случаи на корупция и анализи, посветени на темата. Наред с това, архивът се попълва с публикации, анализи и изследвания, публикувани в Интернет. Също така, архивът се попълва от материали от конференции, предоставени от държавни институции, от български и международни неправителствени организации;
- екипът на Асоциацията продължава дейността по предоставяне на информация от библиотеката, като ежедневно обработва подадените заявки по електронен път за информация от библиотеката;
- дейността на Антикорупционния ресурсен център се подпомага от стажанти – студенти по политология, европеистика и публична администрация от СУ, НБУ и чуждестранни университети. Асоциация

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ“

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

“Прозрачност без граници” има вече установена практика да осигурява възможност на студенти да провеждат своя стаж, като наред с обучението им относно начина на функциониране на организацията, екипът полага усилия да популяризира каузата на TI за нетолерантност към корупцията. Стажантите оказват съдействие както в текущата работа на екипа, така и в дейността на центъра.

СЪТРУДНИЧЕСТВО С ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ, МЕДИИ И НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ

През изминалата година Асоциация “Прозрачност без граници” поддържаше постоянни работни контакти с всички държавни институции, чиято дейност е пряко свързана с противодействието на корупцията в страната:

- Народно събрание, Президент и Централна избирателна комисия – основен приоритет бе промотирането на предложенията за промени в изборното законодателство, разработени от Асоциация „Прозрачност без граници”, както и извършването на независим граждански мониторинг на подготовката и провеждането на парламентарните избори;
- Министерство на регионалното развитие и Агенция „Пътна инфраструктура – във връзка с приложението на Пакт за почтеност при обществените поръчки и осъществяването на наблюдение на обществени поръчки за изграждане на автомагистрала „Струма”, домове за медико-социални грижи за деца, изграждане на информационна система на институциите от системата за социалното осигуряване;
- Министерство на здравеопазването – във връзка с приложението на Пакт за почтеност при обществените поръчки и осъществяването на наблюдение на обществени поръчки за реструктуриране на домове за медико-социални грижи за деца до 3 г.;
- Министерство на труда и социалната политика – във връзка с приложението на Пакт за почтеност при обществените поръчки и осъществяването на наблюдение на обществени поръчки за изграждане и въвеждане в експлоатация на национална система за електронен обмен на данни в областта на социалната сигурност;
- Прокуратурата на Република България – във връзка с извършването на оценка на капацитета на специализираните прокуратури за организирана престъпност и изработването на експертно-аналитични продукти, които оказват съдействие за структуриране на дейността на новоизградените структури; във връзка с наблюдението на изборния процес и защитата на избирателните права на българските граждани;
- Министерство на вътрешните работи - във връзка с наблюдението на изборния процес и защитата на избирателните права на българските граждани;

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

- Браншови структури и организации на бизнеса (БТПП, БСК, Германо-българска индустриално-търговска камара, Френско-българска търговска камара, Българо-швейцарска търговска камара, Италианска търговска камара в България) – във връзка с прилагането на Пакт за почтеност при обществените поръчки;
- Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество – във връзка с наблюдение на работата на институцията при отнемане на незаконно придобито имущество;
- Неправителствени организации, работещи на национално, регионално и местно ниво – във връзка с наблюдението на изборния процес Асоциация „Прозрачност без граници” установи сътрудничество с 23 неправителствени организации, обединени в Гражданска коалиция за наблюдение на изборния процес.
- Национални и местни медии – екипът на Асоциацията поддържа отлично ниво на сътрудничество с представителите на медиите. По повод провеждането на конференции, пресконференции и оповестяването на международните изследвания на Transparency International Асоциацията редовно предоставя специално подготвена информация за медиите, представители на Асоциацията участват в предавания по електронни медии и изработват анализи и коментари по разглежданите теми.

ПОСТОЯННИ ДЕЙНОСТИ

Представяне на сравнителните изследвания на Transparency International

Като национално представителство на международната организация за борба с корупцията Transparency International, Асоциация „Прозрачност без граници” ежегодно обявява резултатите от сравнителни международни изследвания и анализи, част от които са се наложили като авторитетни източници на информация и оценки нивото на корупция, икономическото и политическото развитие на изследваните страни. Сред тях следва да се отбележат:

- **Индекс за възприятие на корупцията (Corruption Perception Index)**, измерващ нивото на политическа и административна корупция според оценките на представителите на бизнеса, анализатори на икономическия и политическия риск от целия свят, включително и анкетирани експерти от изследваните държави. Изследването позволява извършването на сравнителни оценки в регионален и субрегионален мащаб, които могат да дадат най-общ ориентир на бизнеса в кои държави от даден регион корупционният риск е по-голям и съответно – общата среда за осъществяване на бизнес е по-неподходяща.
- **Световен корупционен барометър (Global Corruption Barometer)**, представящо оценка на нивото на разпространение на корупцията в отделните сектори и институции в рамките на изследваните държави.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

Изследването дава възможност за сравнение на степента на разпространение на корупцията в основни сектори на обществения, икономически и политически живот в рамките на една изследвана държава. Наред с възможността за осъществяване на секторен анализ, барометърът служи като база за разработване на антикорупционни политики с ясно очертани приоритети, както и като ориентир за бизнеса относно институциите и секторите на обществения, икономически и политически живот, които имат по-съществени дефицити в своята работа и съответно – представляват по-сериозен корупционен риск.

- **Световен доклад за корупцията (Global Corruption Report)**, представящ задълбочено проучване на корупцията в ключови сектори от обществения живот. Световният доклад за корупцията за 2013 година е посветен на проблема за корупцията в образованието.
- **Индекс за плащане на подкупи (Bribe Payers Index)**, предоставящ информация относно готовността на фирми от дадена държава да предлагат и плащат подкупи при осъществяването на своите експортни стратегии в чужбина. Изследването служи на бизнеса като ориентир относно готовността на техните конкуренти, работещи в чужбина или възнамеряващи да осъществяват експортна експанзия на нови пазари, да предлагат и плащат подкупи.
- Оценка относно приложението на **Конвенцията на ОИСР за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международни търговски сделки**.
- Оценка относно приложението на **Конвенцията на ООН срещу корупцията**.

ПУБЛИЧНИ ИЗЯВИ И ФОРУМИ, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ АСОЦИАЦИЯ “ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

В рамките на текущите си проекти през 2013 година, Асоциация „Прозрачност без граници” имаше голям брой публични изяви. Основна цел на екипа на Асоциацията е предизвикване на медиен интерес и широко отразяване на всичките ѝ инициативи. Асоциацията активно работи с широк кръг от представители на националните и регионални печатни и електронни медии. В резултат от установяването на трайни контакти с тях, всички събития, организирани от Асоциацията, бяха широко отразени в печатните и електронни медии.

- Форум „Обществен договор за свободни, честни и демократични избори в България”, 4 април 2013 г.
- Обучителни семинари „Прозрачност и почтеност в изборния процес: граждански мониторинг на парламентарни избори – 2013”, 5-6 април 2013 г., 20 април 2013 г., 26 април 2013 г., 27 април 2013 г., 30 април 2013 г.
- Пресконференция за оповестяване на Световен корупционен барометър за 2013 г. на Transparency International, 9 юли 2013 г.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

- Пресконференции за оповестяване на резултати от наблюдение на изборния процес (10 април 2013 г., 16 април 2013 г., 30 април 2013 г., 10 май 2013 г., 27 май 2013 г.
- Конференция за представяне на финални резултати от наблюдението на изборния процес „Прозрачност и почтеност в изборния процес: граждански мониторинг на парламентарни избори – 2013”, 9 юли 2013 г.
- Участие в конференция на Прокуратурата на Република България на тема „Противодействие на организираната престъпност и свързаните с нея престъпления”, 18 септември 2013 г. Участие в поредица от обучителни семинари за представители на специализираните структури за борба с корупцията и организираната престъпност, организирани от ПРБ през есента на 2013 г.
- Пресконференция за представяне на Индекс за възприемане на корупцията, 3 декември 2013 г.
- Форум по повод Международния ден за борба с корупцията на ООН и пресконференция във връзка със сключеното Споразумение за сътрудничество с Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество, 9 декември 2013 г.;
- Пресконференция по повод 15 години от учредяването на Асоциация „Прозрачност без граници” като българско национално представителство на Transparency International, 15 октомври 2013 г.
- Дискусия на тема „Пакт за почтеност при обществените поръчки: Резултати от прилагането”, 26 ноември 2013 г.

Нови публикации на асоциация „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

В резултат на осъществените изследвания, анализи и мониторинг през 2013 година бяха изработени следните публикации:

- „Справочник за борба с организираната престъпност” – публикация, разработена от експертен екип на организацията по проект за развитие на капацитета на специализираните прокуратури;
- „Пътна карта на парламентарни избори 2013”;
- „Прозрачност и почтеност в изборния процес – доклад от наблюдението на изборите за народни представители в 42-то Народно събрание, проведени на 12 май 2013 г.”;
- „15 въпроса за корупцията в България”;
- Policy Paper „Пактът за почтеност при обществените поръчки: Нов инструмент за превенция и противодействие на корупцията”.

АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ”

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДЕЙНОСТТА НА АСОЦИАЦИЯ „ПРОЗРАЧНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ” ПО ЧЛ. 38 ОТ ЗАКОНА ЗА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ

Като организация с нестопанска цел Асоциация „Прозрачност без граници” извършва своята дейност в подкрепа на развитието на гражданското общество. Основен приоритет в работата на Асоциацията е иницирането и прилагането на проекти и програми за превенция и противодействие на корупцията на национално, регионално и местно равнище.

Съгласно Устава на Асоциация „Прозрачност без граници”, нейната мисия е да обединява усилията на държавните институции, местните власти, представителите на гражданското общество, частния сектор и медиите с цел провеждането на системни реформи и предприемането на конкретни действия срещу разпространението на корупцията в страната.

Всички проведени програми и инициативи на Асоциацията през 2013 година бяха непосредствено подчинени на изпълнението на по-горе посочените приоритети. Всички приходи, получени в рамките на изминалата година, са използвани в съответствие с изискванията за член 38, съгласно който организацията извършва работа в подкрепа на общественополезни дейности за развитието и стабилността на гражданското общество.